1961
ମେ 4

ସେଠ୍ ହୀରାଲାଲ୍ ପାଟନୀ

ବନାମ

ଶ୍ରୀ କାଳୀ ନାଥ

(ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ବି. ପି. ସିହ୍ନା, କେ. ସୁବ୍ବା ରାଓ, ରଘୁବର ଦୟାଲ ଏବଂ ଜେ .ଆର. ମୁଧୋଲକର, ନ୍ୟାୟାଧୀଶବୃନ୍ଦ)

ନିଷ୍ପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ-ଡିକ୍ରି ପ୍ରଦାନ କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ଅଧିକାରିତାକୁ ଆପତ୍ତି - କେବେ ଆଗତ କରାଯିବ - ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ପାଇଁ ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ - ଡିକ୍ରି- ଅଧିତ୍ୟାଗ- ବିବନ୍ଧ- ଅଧିକାର ପତ୍ର, ଖଣ୍ଡ 12- ଦେୱାନୀ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତା 1908 (1908 ର V) ଧାରା 47, 51 ।

ଆଗ୍ରାରେ କେତେକ ଅଂଶଧନ କାରବାର ସମ୍ପର୍କରେ ତାଙ୍କ କମିଶନର ଅସୁଲି ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତା ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଭାଗରେ ଆବେଦକଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଥିଲେ । ଅଧିକାର ପତ୍ରର ଖଣ୍ଡ 12 ଅନୁଯାୟୀ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚନ୍ୟାୟାଳୟର ଅନୁମତି ପାଇବା ପରେ ଏହି ଅର୍ଜି ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଲିଖିତ ବିବୃତ୍ତିରେ ଦର୍ଶାଯାଇଥିବା ପ୍ରତିରକ୍ଷା ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ଥିଲା ଯେ, ଯେହେତୁ ଯଦି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କାରଣ ଆଗ୍ରାରେ ଉପୁଜିଥିଲା ତେବେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ମକଦ୍ଦମା ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଭାଗର କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ଅଧିକାରିତା ବାହାରେ ଥିଲା । ମାମଲାଟି ଶେଷରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତାକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା । ମଧ୍ୟସ୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ତାଙ୍କର ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେଇଥିଲେ ଯାହା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦ୍ୱାରା ଆବେଦନ ଉପରେ କାଏମ ରଖାଯାଇଥିଲା ।

ଉତ୍ତରଦାତା ନିଷ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ ଆବେଦନକାରୀ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ ଆପତ୍ତି ଉଠାଇଥିଲେ ଯେ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏହି ମକଦ୍ଦମାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଏବଂ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଡିକ୍ରି କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ନାହିଁ, କାରଣ ସେହି ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ଅଧିକାରିତା ମଧ୍ୟରେ ମକଦ୍ଦମାର କାରଣ କେବେ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇନଥିଲା, ଏବଂ ତେଣୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରର ବାହାରେ ଥିଲା ।

1961
ସେଠ୍ ହୀରାଲାଲ୍ ପାଟନୀ
ବନାମ
ଶ୍ରୀ କାଳୀ ନାଥ
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସିହ୍ନା

ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଗଲା ଯେ, କୌଣସି ପକ୍ଷ ମକଦ୍ଦମାକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମାଧ୍ୟମରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ପାଇଁ ପଠାଇବା ପାଇଁ ସହମତ ହୋଇଥିଲେ, ସେ ନିଜର ଲିଖିତ ବିବୃତ୍ତିରେ ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ଅଧିକାରିତାକୁ ନେଇ ଉଠାଇଥିବା ଆପତ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ।

ଆହୁରି ମଧ୍ୟ, ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା ଯେ କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରକ୍ରିୟାର ସଠିକତା କିମ୍ବା ଅଧିକାର ପତ୍ରର ଖଣ୍ଡ 12 ଅନୁଯାୟୀ ମଞ୍ଜୁର ପ୍ରଦାନ ଆଦେଶ କିମ୍ବା କୌଣସି ଆପତ୍ତିର ଅଧିତ୍ୟାଗର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ମୁଖରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଉଠାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଏହାକୁ ଆହ୍ୱାନ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଡିକ୍ରୀର ବୈଧତାକୁ କେବଳ ଏହି ଆଧାରରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇପାରିବ ଯେ, ଯେଉଁ ଅଦାଲତ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିଥିଲେ, ସେ ଅଦାଲତରେ ମକଦ୍ଦମାର ବିଷୟବସ୍ତୁ କିମ୍ବା ଏହାର ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ଅଭାବ ଥିଲା ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରକୁ ଆପତ୍ତି କରି ମକଦ୍ଦମାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଏବଂ ମଧ୍ୟସ୍ଥତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ବିଚାରର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ କରିବା ଅଧିକାରକୁ ଚ୍ୟାଲେଞ୍ଜ କରିବାରୁ ବାରଣ କରାଯାଇଥିଲା; ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟସ୍ଥତାଙ୍କ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିବାର କ୍ଷମତାକୁ ଆପତ୍ତି କରିବାରୁ ମଧ୍ୟ ସମାନ ଭାବରେ ବାରଣ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଲେଡଗାର୍ଡ ବନାମ ବୁଲ୍ (1886) L. R. 13 I. A. 134, ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ ।

ଦେୱାନୀ ଅପିଲୀୟ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 237/1958 ।

1954 ମସିହାର ନିଷ୍ପାଦନ ପ୍ରଥମ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 137ରେ ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 27 ଜାନୁଆରୀ 1955 ରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ରାୟ ଏବଂ ଡିକ୍ରି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏହି ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ଏ. ଭି. ବିଶ୍ୱନାଥ ଶାସ୍ତ୍ରୀ, ଇ. ଉଦୟରତ୍ନମ୍ ଏବଂ ଏସ୍. ଏସ୍. ଶୁକ୍ଳା ।

ଉତ୍ତରଦାତା ଙ୍କ ପାଇଁ *ବିଦ୍ୟା ସାଗର* ।

1961 ମସିହା ମେ ମାସ 4 ତାରିଖରେ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ମୁଖ୍ୟ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସିହ୍ନାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା - ଆହ୍ଲାବାଦର ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ଉପରେ ଏହି ଆବେଦନନିଷ୍ପାଦନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରୁ ଆସିଅଛି ଯାହା ନିମ୍ନୋକ୍ତ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଡିକ୍ରି ଧାରକ - ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିଆଯାଇଥିଲା। ଆବେଦନକାରୀ ଆଗ୍ରାର 'ଜନ୍ ମିଲ୍ସ' ନାମରେ ଜଣାଶୁଣା କେତେକ ମିଲରେ ଅଂଶଧନ ହାସଲ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ସେ କେତେକ ସର୍ତ୍ତାବଳୀରେ ଚୁକ୍ତିନାମା ପାଇଁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ସେବାକୁ ନିୟୋଜିତ କରିଥିଲେ । ମୂଲେଇବା ସମାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା, ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀ, ଅନ୍ୟ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହିତ ମିଶି, 10 ଜୁଲାଇ, 1946ରେ ଜଣେ ମେଜର ଏ.ୟୁ. ଜନଙ୍କ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସୁଧକୁ ଏକ ବିକ୍ରୟ ଚୁକ୍ତିପତ୍ରଦ୍ଵାରା ହାସଲ କରିଥିଲେ । ଉତ୍ତରଦାତା ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ପ୍ରମୁଖ ବିଭାଗରେ ଉପରୋକ୍ତ କାରବାର ପାଇଁ ଏକ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର କମିଶନ ଆଦାୟ ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମା ସଂଖ୍ୟା 3718/1947ରେ ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଥିଲେ ।

ଏହି ମକଦ୍ଦମା ପରିଶେଷରେ ମୃତ ମେଜର ଏ.ୟୁ. ଜନଙ୍କ ଭୂସମ୍ପତ୍ତିର ପ୍ରଶାସକ ଶ୍ରୀ ଡବ୍ଲୁ. ଇ. ପେରେରାଙ୍କ ମଧ୍ୟସ୍ଥତାକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା । କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ଭାବରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ନିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରତିରକ୍ଷା ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ଥିଲା ଯେ, ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦାୟର କରାଯାଇଥିବା ମକଦ୍ଦମା, ପୂର୍ବରୁ କୁହାଯାଇଥିବା ପରି, ସେହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅନୁମତି ପାଇବା ପରେ, ଅଧିକାର ପତ୍ରର ଖଣ୍ଡ 12 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବିଭାଗରେ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ଅଧିକାରିତା ବାହାରେ ଥିଲା, କାରଣ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କାରଣ, ଯଦି କୌଣସି ଥିଲା, ଆଗ୍ରାରେ ଉପୁଜିଥିଲା । ମଧ୍ୟସ୍ଥ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଏକ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ ତାଙ୍କର ଦାବିକୁ କେବଳ ପଞ୍ଚସ୍ତରି ହଜାର ଟଙ୍କା କମିଶନ ଭାବରେ ଡିକ୍ରି କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ବାଦକାଳ ମଧ୍ୟରେ ବାର୍ଷିକ 6% ସୁଧ ସହିତ ଥିଲା । କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଧାରରେ ଏହି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ନିଆଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଏଠାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ନଥିବା ଏବଂ ମଧ୍ୟସ୍ଥିଙ୍କ ତରଫରୁ କୌଣସି ଆଇନଗତ ତ୍ରୁଟି ନଥିବା ଦର୍ଶାଇଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ ଯେ ଆବେଦନଟି ତୁଚ୍ଛ ଏବଂ ଏହାକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀ ଏକ ଆବେଦନ ଆଗତ କରିଥିଲେ ଯାହାକୁ ଜାନୁଆରୀ 21, 1952 ରେ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ର ଏକ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ତେଣୁ, ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ଡିକ୍ରିରେ

ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଡିକ୍ରିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଆଗ୍ରାର ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା । ଫେବୃଆରୀ 5, 1952 ରେ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ବୋକ୍ତ ପାରିତ ଡିକ୍ରି ଆଧାରରେ ପ୍ରାୟ ଏକ ଲକ୍ଷ ଦଶ ହଜାର ଟଙ୍କା ଆଦାୟ କରିବା ପାଇଁ ଡିକ୍ରି ଧାରକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆଗ୍ରାର ଦେୱାନୀ ବିଚାରପତିଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ନିଷ୍ପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଆବେଦନକାରୀ, ଡିକ୍ରିଋଣୀ ଭାବରେ, ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରକ୍ରିୟା ସଂହିତାର ଧାରା 47 ଏବଂ 151 ଅନୁଯାୟୀ ଏକ ଆପତ୍ତି ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ଅନେକ କାରଣ ଉପରେ ଡିକ୍ରିର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାକୁ ବିରୋଧ କରି, ଯେଉଁଥିରୁ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାର ଗ୍ରହଣ କରିବା ଏବଂ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଡିକ୍ରି କରିବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରକୁ ଆପତ୍ତି କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ମକଦ୍ଦମାକୁ ବିଚାର କରିବାର କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ନାହିଁ କାରଣ ସେହି ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର କାରଣ କେବେ ଉଭା ହୋଇନଥିଲା, ଏବଂ ତେଣୁ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ବାହାରେ ଥିଲା । ନିଷ୍ପାଦନ କରୁଥିବା ବିଜ୍ଞ ବିଚାରପତି, 3 ଏପ୍ରିଲ୍ 1954 ରେ ତାଙ୍କ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଆପତ୍ତି ଆବେଦନକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଖାରଜ କରିଥିଲେ । ଏହା ପରେ ଆବେଦନକାରୀ ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ନିଷ୍ପାଦନ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଉପରୋକ୍ତ ରାୟ ଓ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଆବେଦନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଆବେଦନ, 1954 ମସିହାର ନିଷ୍ପାଦିତ ପ୍ରଥମ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 137, ଆହ୍ଲାବାଦ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଖଣ୍ଡପୀଠ ଦ୍ୱାରା 27 ଜାନୁଆରୀ, 1955ର ରାୟ ଦ୍ୱାରା ଶେଷରେ ଖାରଜ ହୋଇଥିଲା । ରାୟ ଋଣୀ-ଆବେଦନକାରୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପ୍ରମାଣପତ୍ର ପାଇଥିଲେ ଯେ ମାମଲାଟି ଏହିନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନ କରିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଟେ; ଏବଂ ଏହିପରି ଭାବରେ ମାମଲାଟି ଆମ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ।

ଯେଉଁ ଆଧାରରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇଥିବା ତାହା ହେଉଛି ଯେ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ପ୍ରମୁଖ ବିଭାଗରେ ରୁଜୁ ହୋଇଥିବା ମକଦ୍ଦମା କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ଅଧିକାରିତାର ଆବଶ୍ୟକତା ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଯୋଗ୍ୟ ଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ, ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ ଉପରେ ଅନୁସରଣ କରୁଥିବା ଏବଂ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଡିକ୍ରି ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇଥିବା

ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ସମସ୍ତ ଅକାମୀ ଏବଂ ଅବୈଧ ଥିଲା । *ଲେଡଗାର୍ଡ ବନାମ ବୁଲ୍* [1] ମାମଲାରେ ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ଦୃଢ଼ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା । ଆମ ମତରେ, ଏହି ବିବାଦରେ କୌଣସି ସାରମର୍ମ ନାହିଁ । ବାଦୀ-ଡିକ୍ରି ଧାରକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦାୟର ହୋଇଥିବା ମକଦ୍ଦମାରେ କୌଣସି ଅନ୍ତର୍ନିହିତ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରର ଅଭାବ ନଥିଲା । ଅନୁମତି ପତ୍ରର ଖଣ୍ଡ 12 ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆବଶ୍ୟକୀୟ ମଞ୍ଜୁର ପାଇବା ପରେ ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ମଞ୍ଜୁର ସଠିକ ଭାବେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା କି ଭୁଲ ଭାବରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା ତାହା ଏକ ପ୍ରସଙ୍ଗ ନୁହେଁ ଯାହା ନିଷ୍ପାଦନ ସ୍ତରରେ ଉଠାଯାଇପାରିବ । ଏକ ଡିକ୍ରିର ବୈଧତାକୁ କେବଳ ଏହି ଆଧାରରେ ନିଷ୍ପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନରେ ଆପତ୍ତି କରାଯାଇପାରିବ ଯେ ଡିକ୍ରି ପାରିତ କରିଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରର ଅଭାବ ଥିଲା ଏହି ଅର୍ଥରେ ଯେ ଏହା ମାମଲାକୁ ଜବତ କରିପାରିବ ନାହିଁ କାରଣ ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଏହାର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରର ପରିସରରୁ ବାହାର ଥିଲା କିମ୍ବା ମକଦ୍ଦମା ରୁଜୁ ହେବା କିମ୍ବା ଡିକ୍ରି ପାରିତ ହେବା ସମୟରେ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଥିଲା, କିମ୍ବା ଏପରି କିଛି ଆଧାର ଯାହା ମାମଲାଟି ସମ୍ପର୍କରେ କିମ୍ବା ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ଉପରେ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରର ଅଭାବରେ ସମ୍ପନ୍ନ କରିବାର ପ୍ରଭାବ ପକାଇପାରେ । କିନ୍ତୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲାରେ ଏପରି କୌଣସି ଅନ୍ତର୍ନିହିତ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରର ଅଭାବ ନଥିଲା । ଲେଡଗାର୍ଡ ବନାମ ବୁଲ୍ [1] ମାମଲାରେ ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲର ନିଷ୍ପତ୍ତି ହେଉଛି ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ ପାଇଁ ଏକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଯେ ସମ୍ମତି କିମ୍ବା ଅଧିତ୍ୟାଗ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରର ତ୍ରୁଟିକୁ ସଂଶୋଧନ କରିପାରିବ କିନ୍ତୁ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଅଭାବକୁ ସଂଶୋଧନ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ମାମଲାରେ, ଏହି ମକଦ୍ଦମା ଅଧସ୍ତନ ବିଚାରପତିଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଦାୟର କରାଯାଇଥିଲା, ଯିଏକି ଏହାକୁ ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ଅସମର୍ଥ ଥିଲେ । ପକ୍ଷମାନଙ୍କର ସହମତି କ୍ରମେ ଏହି ମାମଲାକୁ ବିଚାରର ଉପଯୋଗିତା ପାଇଁ ଜିଲ୍ଲା ବିଚାରପତିଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରିଭି କାଉନସିଲ ଦ୍ୱାରା ଏହା ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଯେଉଁ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ମାମଲାଟି ମୂଳତଃ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ତାହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରରେ ନ ଥିଲା, ଏହି ଅର୍ଥରେ ଯେ ଏହା ଏହାର ବିଚାର କରିବାକୁ ଅସକ୍ଷମ ଥିଲା, ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଯାହା ଘଟିଥିଲା ତାହା ଅବୈଧ ଥିଲା କାରଣ ପକ୍ଷମାନଙ୍କର

[1] (1886) L.R. 13A. 134.

1961
ସେଠ୍ ହୀରାଲାଲ୍ ପାଟନୀ
ବନାମ
ଶ୍ରୀ କାଳୀ ନାଥ
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସିହ୍ନା

ସମ୍ମତି ଏକ ନ୍ୟାୟାଳୟକୁ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ସଂଚାଳନ କରିପାରିବ ନାହିଁ ଯାହା ମକଦ୍ଦମାର ବିଚାର କରିବାକୁ ଅସମର୍ଥ ଥିଲା । ସେହି ନିଷ୍ପତ୍ତିର ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲା ଭଳି କୌଣସି ମାମଲା ସହିତ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ନାହିଁ, ଯେଉଁଠାରେ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଅଭାବ ବିଷୟରେ କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିପାରିବ ନାହିଁ, ଏହି ଅର୍ଥରେ ଯେ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ପ୍ରକାରର ମକଦ୍ଦମା ଶୁଣାଣି କରିବାକୁ ଅସମର୍ଥ । ଏହାର କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ଅଧିକାରିତାକୁ ନେଇ କରାଯାଇଥିବା ଆପତ୍ତି ନ୍ୟାୟପାଳିକାର କ୍ଷମତା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇ ନଥାଏ ତେଣୁ ଏହାକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରାଯାଇପାରିବ । ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ଯେତେବେଳେ ବାଦୀ ଅନୁମତିପତ୍ରର ଖଣ୍ଡ 12 ଅନୁଯାୟୀ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ପ୍ରମୁଖ ବିଭାଗରେ ଅନୁମତି ପାଇଥିଲେ, କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରଣାଳୀର କିମ୍ବା ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଆଦେଶର ସଠିକତାକୁ ପ୍ରତିବାଦୀ ପ୍ରଶ୍ନ କରିପାରନ୍ତି କିମ୍ବା ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆପତ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରାଯାଇପାରେ । ଯେତେବେଳେ ସେ ମାମଲାଟିକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମାଧ୍ୟମରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତାକୁ ପଠାଇବାକୁ ସହମତ ହୋଇଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ସେ ତାଙ୍କ ଲିଖିତ ବିବୃତ୍ତିରେ ଉଠାଇଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାଜ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରୀୟ ଅଧିକାରିତା ଉପରେ ତାଙ୍କର ଆପତ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ । ଏହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଛି ଯେ ଏକ ନ୍ୟାୟାଳୟର ସ୍ଥାନୀୟ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ପ୍ରତି ହୋଇଥିବା ଆପତ୍ତି ଏକ ମାମଲାର ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷମତା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଆପତ୍ତି ସହ ସମାନ ଆଧାରରେ ତିଷ୍ଠି ରହେନାହିଁ । ଏକ ମାମଲା ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷମତା କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରର ମୂଳଉତ୍ପତ୍ତିକୁ ଯାଏ, ଏବଂ ଯେଉଁଠାରେ ଏହାର ଅଭାବ ଥାଏ, ତାହା କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରର ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଅଭାବର ଏକ ମାମଲା ହୋଇଥାଏ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, ଏକ ନ୍ୟାୟାଳୟର ସ୍ଥାନୀୟ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାର ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଆପତ୍ତିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ଏହି ନୀତିକୁ ଦେୱାନୀ କାର୍ଯ୍ୟବିଧି ସଂହିତାର ଧାରା 21ର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରି ଏକ ବୈଧାନିକ ସ୍ୱୀକୃତି ଦିଆଯାଇଛି । ନ୍ୟାୟାଳୟ ମାଧ୍ୟମରେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତା ଦ୍ୱାରା ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦର ସମାଧାନ କରିବାକୁ ସମ୍ମତି ହେବା ପରେ, ପ୍ରତିବାଦୀ ନିଜକୁ ମଧ୍ୟସ୍ଥତାକୁ ମାମଲା ପଠାଇବା କିମ୍ବା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟସ୍ଥତାଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟର କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱର ଅଧିକାର ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇବାର ଅଧିକାରରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ, ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରକୁ ମକଦ୍ଦମା ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଆପତ୍ତି କରିବା ଏବଂ ମଧ୍ୟସ୍ଥିଙ୍କ ନିକଟକୁ ବିଚାରାର୍ଥେ ପ୍ରେରଣ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିପକ୍ଷଙ୍କୁ ବାରଣ କରାଯାଇଛି । ସେ ମଧ୍ୟସ୍ଥତାଙ୍କ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷକୁ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଆପତ୍ତି କରିବାରୁ ସମାନ ଭାବରେ ବଞ୍ଚିତ

ହୋଇଛନ୍ତି । ଆମ ମତରେ ଏହି ନିଷ୍କର୍ଷ ଆବେଦନର ନିକାଶ ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ । ତେଣୁ, ବିବାଦର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ, ଯେଉଁଥିରେ ଡିକ୍ରି ଏବଂ ଆଦେଶ ବୈଧକରଣ ଅଧିନିୟମ, 1936 (1936 ର ଅଧିନିୟମ V) ର ଅନ୍ୟଥା ଅବୈଧ ହୋଇପାରୁଥିବା ବିଷୟକୁ ବୈଧ କରିବାର ପ୍ରଭାବ ଥିଲା କି ତାହା ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ତେଣୁ ଆବେଦନକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଖାରଜ କରାଯାଉଛି ।

ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :

ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସାହୁ
ଅନୁବାଦକ
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।